

Iseseisva töö juhend „Koduaias ümberkujundamine“ - 5 tundi

Õppida tundma koduaias kasvavaid puuviljataimi. Koostada aia või selle osa mõõtkavas plaan, millel näidata seal kasvavad puuviljataimed. Kirjeldada seda aeda, analüüsida tehtud vigu taimede valikul ja paigutamisel, teha konkreetseid muudatusi aia ümberkujundamisel.

- Millistest taimedest loobud? Miks? Kuidas likvideerid?
- Milliseid taimi istutaksid juurde? Miks? Kuhu? Millal ja kuidas? Kust saad istikud?

Töö esitada köidetult 3. õppesessioonil esmaspäeva hommikul paljundusruumi.

Järgnevalt juhendist ei pea rangelt kinni pidama, kuid vormistamisel tuleb mingi juhend (soovitav meie kooli oma) aluseks võtta.

Käesolevas juhendis on viited raamatutele sulgudes: Taim ja aednik (TA:jaotis), Pomoloogia (PO:jaotis), Puuviljad ja marjad Eestis (PME:lk), Puuviljandus (P:lk.), Tööd puuvilja- ja marjaaias (TPM:lk). Lisaks neile kasutada muid raamatuid <http://ak.rapina.ee/jaan/puuv/kirjandus.htm> artikleid ning materjale internetist.

Hea töö tunnused:

- a) **isikupärane** – vältida juba kasutatud sõnastusi;
- b) **lühike** – piirduda teemaga;
- c) **õpitud rakendav** – kasutada õpitud termineid (TA:mõistete register), soovitusorte (PO:6);
- d) **kriitiline ja lahendusi otsiv** – leida ka kaheldavusi kirjandusest ning püüda selgitada tõde;
- e) **vastuoludeta** töö üksikute osade (teksti, tabelite, jooniste) vahel.

TÖÖ OSAD

Tiitelleht

Näidis juhendi lõpus.

Sisukord

Sissejuhatus

1. Üldandmed aia kohta

- Asukoht. Töös sisalduvate skeemide abil peaks olema võimalik leida seda aeda.
- Elanikud. Pere koosseis, aiaga seotud huvid.
- Aia rajamine. Aeg, istikute päritolu, rajamise käik.

2. Aias kasvavad puuviljataimed (seostada plaani eksplikatsiooniga)

Liikide ja sortide lühikirjeldused - väärtused, puudused, kasvatamise iseärasused. Otsida vastuolusid kirjandusallikatest ja esitada isiklikke tähelepanekuid.

- Õunviljalised
- Luuviljalised
- Marjakultuurid
- Söödavate viljadega ilutaimed

See osa ei tohiks olla pikem kui 1/3 töö mahust. **Mitte kasutada copy → paste viisi!**

3. Aia ümberkujundamine

Analüüsida lähemalt mõnd taimede valikul ja paigutamisel tehtud viga ning kavandada nende parandamine (ümberistutused, ümberpookimised, juurimised). Aia täiendamine uute liikide ja sortidega. Kirjeldada juurde istutatavaid taimi ja tehtavaid töid.

Kokkuvõte

Kokkuvõttest (ja sissejuhatausest) alustatakse tavaliselt tutvumist tööga. Need osad tuleb sellepärast sõnastada lugemakutsuvalt. Kokkuvõttes ei tohi olla midagi uut, mis töös puudub.

Kasutatud kirjandus

Raamatu “Taim ja aednik” (TA:Soovitav kirjandus) eeskujul. Loetelusse võib kanda ainult töös viidatud kirjanduse allikaid.

Lisa 1 Aiaplaan (soovitatav millimeetripaberil mõõdus 1:100 või 1:200; arvestatakse ka ilma mõõtkavata aia skeeme)

Kõidetakse töösse ja volditakse A4 formaati.

Plaani olgu pealkiri, mõõtkava ja põhjasuund (see peaks jääma lehe ülaserava poole). Puude ja põõsaste tingmärgid näidata mõõtkavas lähtudes täiskasvanud taime mõõtmetest (TA:1.3, PO:3 või PME:lk.105). Igale kultuurile võiks teha eri värvi või kujuga tingmärgi. Iga kultuuri taimed nummerdada. Tingmärgi keskel oleva istutuskoha tähisega eristada olemasolevad (◊), planeeritavad (+) ja kõrvaldatavad (×) taimed. Plaani paremale või alumisele servale peaks jääma eksplikatsioon (plaani seletus), mis tuleb vormistada nii, et plaan oleks mõistetav täiendavate selgitusteta ning mugav kasutada (lihtsalt lahti- ja kokkuvolditav).

Eksplikatsioon

Kultuuri rühm	Kultuur	Arv	Tingmärk	Sort/alus	Istutusaeg	Märkused
Õunviljalised	Õunapuud	3				
				'Koit'/M26	2010 kevad	
						
	Pirnipuud	1				
				'Pepi'		
.....	Ploomipuud					
	Kirsipuud					
.....	Karusmarjad					
	Punased sõstrad					
	Mustad sõstrad					
	Vaarikad					
Söödavate viljadega ilutaimed						
	Pihlakas			'Granatnaja'		

TÖÖ VORMISTAMINE

Töö vormistamisel võib kasutada eeskujuks üht raamatut (näit. Taim ja aednik).

- Üldnõuded.** Töö esitada kirjutatuna A4 formaadis lehtedele. Lehe vasakule veerule jätta 3 cm köitmisruumi ja töö köita kaante vahele. Lehed nummerdatakse. Lehe number kirjutada tema ülaserava, keskele. Esimeseks leheks on vormikohane tiitelleht, kuid sellele lehe numbrit ei kirjutata. Pealkirjad eristada muust tekstist (šrift, värv, joonimine). Eraldi reale paigutatud pealkirjade lõppu ei panda punkti.
- Sisukord** (2. leht töös). Siit alates kantakse lehe numbrid tema ülaserava keskele. Sisukorda kantakse kõik töös eraldi ridadel olevad pealkirjad (koos jaotiste numbritega) ja nende lehe (lehekülje) numbrid.
- Joonised ja tabelid** vormistada raamatu eeskujul. Joonistel on allkiri (TA:lk.15), tabelitel pealkiri (TA:lk.17). Igal joonisel ja tabelil on number (piisab ühekohalisest numeratsioonist), igale joonisele ja tabelile tehakse viide sobivas kohas tekstis kirjutades sulgudesse joonise/tabeli numbrit (TA:lk.15,16). Tabelis olgu võimalikult vähe teksti, arvudel kindlasti ühikud.
- Kasutatud kirjandus** (neist vähemalt 2 võõrkeelset). Tekstis tuleb sobivas kohas teha viited kirjandusele (eeskjuu TA:lk.11,19). Viited kanda kõige olulisemate faktide või arvandmete juurde. Õpikutele ei viidata. Kõik viidatud allikad kantakse tähestikuliselt järjestatult töö lõppu kasutatud kirjanduse loeteluna (vt. ka järgnev näide). Viidetes (Eesti ..., 1970:32), (Mägi, 1975: 267), (Vilbaste, 1990:19), (<http://www.astelpaju.ee>, Kasvamine) märgitakse pärast koolonit lehekülj, mille kohta viide käib (e-aadressil täpsem pealkiri). Kirjanduse loetelus märgitakse raamatu paksus lehekülgedes, artikli alguse- ja lõpulehekülj. E-aadressile lisada kasutamiskuupäev.

Kasutatud kirjandus (näide)

Astelpaju, Sõmerpalu, <http://www.astelpaju.ee> 25.11.2006 (e-aadress)

Eesti Pomoloogia. Tallinn, 1970. 281 lk. (raamat, mille tiitellehel pole autorit)

Mägi, E. Õunapuu. Tallinn, 1975. 280 lk. (raamat)

Vilbaste, H. Jõhvikas koduaiast. // Maakodu 1990, nr.5, lk.18-19 (artikkel ajakirjast)

TÖÖ HINDAMINE

Laekunud hindamata töödega saab tutvuda vähemalt ühe päeva vältel raamatukogus. Seejärel retsenseeritakse kirjalikult ühe õpingukaaslase töö (hinnata pole vaja). Retsensioonis märgitakse töö väärtused, juhitakse küsimustega tähelepanu vormilistele ja sisulistele puudustele (vältida sõnaga “kas” algavaid küsimusi). Retsensendi küsimustele vastata kirjalikult. Paremate tööde koostajatele antakse võimalus tutvustada oma tööd laboratoorses tunnis. Töö kohta tekkivatele küsimustele leiame vastused üheskoos. **Hinnatakse: 1) tähtjaks laekunud töö vormistamist ja sisu, 2) kaaslaste töö retsenseerimist ning 3) vastamist retsensioonidele.**

05.11.2007

Viimati muudetud 08.12.2013

TIITELLEHE NÄIDIS

Räpina Aianduskool

Sessioonõppe osakond

..... eriala

Visnapuu talu aed Järvamaal

Iseseisev töö puuviljandusest

Koostas: ... (nimi, õpperühm, telefon, e-aadress) .....

Retsenseeris: ... (nimi, õpperühm, telefon, e-aadress) ....

Räpina

2013